

Gedragsprotocol

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie en missie van de school	3
3. Preventieve maatregelen	3
3.1 Duimen- en vragenkwartier.....	4
3.2 Lessen sociaal-emotionele ontwikkeling volgens het curriculum TA4Kids	4
3.3 Leerlingvolgsysteem sociaal-emotionele ontwikkeling.....	4
3.3.1 KIJK!	4
3.3.2. De SCOL voor leerkrachten.....	5
3.3.3 De leerlingSCOL	5
3.4 Het zorgteam	5
4. Structuren in de school.....	6
4. Basisafspraken en de Gouden weken.....	9
6. Anti-pest protocol.....	10
7. Aanpak ongewenst gedrag	11
7.1 Beslisboom	11
7.2 Stop-en-uit-de-klas-kaarten	11
7.2 Noodmaatregel.....	12
7.3 Schorsing	12
Bijlage 1: Drie regels is genoeg.....	13
Bijlage 2: Registratieformulier stop-en-uit-de-klas kaart	16
Bijlage 3: Definities en beslisboom ongewenst gedrag.....	17

1. Inleiding

Voor u ligt het gedragsprotocol zoals dit gebruikt wordt op obs De Bonte Tol. Door het uitvoeren van het in dit protocol beschreven beleid hopen wij een pedagogisch klimaat te creëren dat voor al onze leerlingen en leerkrachten duidelijk, prettig en veilig is.

Aanvullend is er een link toegevoegd naar het anti-pestprotocol van de school (zie hoofdstuk 6).

2. Visie en missie van de school

Visie De Bonte Tol

Aan onze (toekomstige) leerlingen: Welkom op De Bonte Tol! Een kleurrijke school waar je mag zijn wie je bent. Je wordt voorbereid op een maatschappij waarin zelfkennis, zelfstandigheid, over (lands-)grenzen heen kijken, samenwerken en écht contact kunnen maken belangrijker zijn dan ooit. Onze lessen stemmen wij af op jouw onderwijsbehoeften en leerstijlen. Wij vertrouwen erop dat wij samen met jou en je ouders/verzorgers het beste uit jezelf halen.

Missie De Bonte Tol

Ieder kind is uniek en daar passen wij ons onderwijs op aan.

3. Preventieve maatregelen

De Bonte Tol vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Wij vinden de sfeer waarin een kind opgroeit van groot belang, om zo een volwaardig mens te worden. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Daarom hanteren we binnen onze school de volgende preventieve maatregelen:

- Duimen- en vragenkwartier
- Lessen sociaal-emotionele ontwikkeling volgens het curriculum van TA4Kids
- Leerlingvolgsysteem sociaal-emotionele ontwikkeling
- Het zorgteam
- De gouden weken
- De 4 basisafspraken (zie poster)
- Classdojo (facultatief)

3.1 Duimen- en vragenkwartier

Twee maal per week vindt in elke klas het duimen- en vragenkwartier plaats. De groepsleerkracht (of begeleidende leerling) begint met de leerlingen die hun naam op het duimen- en vragenbord hebben genoteerd bij de 'vragen' en sluit altijd (positief) af met de leerlingen die complimenten geven.

De leerlingen die een probleem niet samen kunnen oplossen, krijgen hulp van medeklasgenoten en/of de leerkracht. De leerlingen leren elkaar positief te benaderen door het geven van een duim (compliment). Dit bevordert de positieve sfeer in de klas.

Komt een probleem vaker in de groep aan de orde, dan stemt de leerkracht de lessen voor sociaal-emotionele ontwikkeling hierop af.

3.2 Lessen sociaal-emotionele ontwikkeling volgens het curriculum TA4Kids

De Bonte Tol werkt met het curriculum TA4kids, dat preventief werkt tegen pesten. De kinderen krijgen in één schooljaar 6 concepten van TA4kids aangeboden, uitgaande van de volgende principes:

- ik oké, jij oké
- ieder mens kan veranderen
- ieder mens kan zelf denken

Onze leerkrachten zijn getraind in het geven van lessen uit het curriculum TA4kids. Ook ouders worden d.m.v. workshops betrokken bij TA4 kids. De leerkracht stemt de lessen af op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in de groep. Hierbij wordt in de groepen 3t/m 8 gebruikt gemaakt van de scores uit het leerlingvolgsysteem voor sociaal emotionele ontwikkeling, de SCOL.

3.3 Leerlingvolgsysteem sociaal-emotionele ontwikkeling

3.3.1 KIIJK!

De sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen in groep 1-2 wordt gevolgd middels het observatie en registratie instrument KIIJK!

3.3.2. De SCOL voor leerkrachten

De Sociale Competentie ObservatieLijst (SCOL) is een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie. De SCOL voor Primair Onderwijs is valide en betrouwbaar en voldoet aan alle kwaliteitseisen die de COTAN vooropstelt.

Met de SCOL-scores worden de sociale competenties van de leerlingen systematisch in kaart gebracht. De SCOL wordt gebruikt om:

- de ontwikkeling van sociale competenties op klassen- en op schoolniveau planmatig aan te pakken;
- ons onderwijs inhoudelijk vorm te geven, middels TA4kids, met de uitkomsten van de SCOL-scores;
- leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben, snel op te sporen.

3.3.3 De leerlingSCOL

Omdat het van belang is te weten hoe leerlingen zelf denken over hun sociale competentie, is de LeerlingSCOL ontwikkeld. Zo kan het oordeel van de leerkracht, gemeten met de SCOL, vergeleken worden met het resultaten van de LeerlingSCOL. De LeerlingSCOL is bedoeld voor bovenbouwleerlingen vanaf groep 6.

De LeerlingSCOL geeft zicht op de mening van de leerling zelf. Daarom gebruiken wij LeerlingSCOL om:

- de sociale competenties in kaart te brengen per leerling en per groep;
- een nuttige aanvulling te hebben op de resultaten van de SCOL voor de leerkrachten;
- prioriteiten in onze aanpak vast te stellen;
- planmatig te werken aan de ontwikkeling van sociale competenties;

3.4 Het zorgteam

Wanneer blijkt dat een leerling ondanks de al geboden zorg toch stagneert op leervorderingen en of andere problemen, wordt de leerling besproken tijdens het zorgoverleg van het interne zorgteam. Dit zorgteam bestaat uit het MT, de Intern Begeleider en de Flex coördinator. In een aantal gevallen wordt de commissie uitgebreid met de schoolmaatschappelijk werkster en een adviseuse vanuit Onderwijs Advies.

Afhankelijk van het probleem kan een nadere observatie of toetsing nodig zijn. Vervolgens worden er doelen opgesteld door de leerkracht en worden de vorderingen bijgehouden in een logboek.

4. Structuren in de school

Structuur	Groep 1 en 2	Groep 3, 4 en 5	Groep 6,7 en 8
Start van de dag	<ul style="list-style-type: none"> -Leerkracht zit in de kring en begroet de leerlingen bij binnenkomst; of staat bij de deur -Klassendienst mag naast de juf zitten; -Plaats is vast om 08.30 uur, tot die tijd mogen de leerlingen nog van plek wisselen; -Om 08.30 uur worden de dagritme kaarten en de dagen van de week (liedje) besproken. 	<ul style="list-style-type: none"> -De leerkracht staat bij de deuropening en begroet de leerlingen d.m.v. een "goedemorgen"; -De leerling haalt de eigen stoel van de tafel en gaat, tevens aan de eigen tafel, tekenen, lezen of werk afmaken/verbeteren; -De leerlingen blijven, eenmaal binnen, in de klas; -Om 08.30 uur gaat de deur dicht en wordt het programma besproken. 	<ul style="list-style-type: none"> -De leerkracht staat bij de deuropening en begroet de leerlingen d.m.v. een "goedemorgen"; -De leerling haalt de eigen stoel van de tafel en gaat, tevens aan de eigen tafel, tekenen, lezen of werk afmaken/verbeteren; -De leerlingen blijven, eenmaal binnen, in de klas; -Om 08.30 uur gaat de deur dicht en wordt het programma besproken. -Kinderen die te laat zijn, wachten op de gang tot ze gehaald worden door de lkr (lkr van gr 7 en 8).
Eten en drinken	<ul style="list-style-type: none"> -Klassendienst zet de bakken klaar in de kring; -Leerkracht en leerlingen zingen samen een liedje ("Smakelijk eten, smakelijk drinken..."); -De leerlingen kletsen tijdens het eten en drinken, de leerkracht leest voor of de leerlingen lezen zelf een boekje; -Bekers en trommeltjes gaan na afloop in de tas. 	<ul style="list-style-type: none"> -De groepschef pakt het mandje met het eten en drinken en de lkr mogen direct beginnen. De leerkracht wenst alle leerlingen "eet smakelijk" zodra iedereen zijn of haar eten en drinken heeft; -De leerlingen kletsen tijdens het eten van de lunch. Tijdens eten en drinken kletsen ze, leest de lkr voor of er wordt schooltv gekeken (leermoment); -Bekers en trommels gaan na afloop in de tas. 	<ul style="list-style-type: none"> -De groepschef pakt het mandje met het eten en drinken en de lkr mogen direct beginnen. De leerkracht wenst alle leerlingen "eet smakelijk" zodra iedereen zijn of haar eten en drinken heeft; -De leerlingen kletsen tijdens het eten van de lunch. Tijdens eten en drinken kletsen ze, leest de lkr voor of er wordt schooltv gekeken (leermoment); -Bekers en trommels gaan na afloop in de tas.

<p>Omgaan met materiaal en opruimen</p>	<ul style="list-style-type: none"> -De leerkracht waarschuwt 5 minuten van te voren (“We gaan over 5 minuten opruimen”); -De leerkracht vraagt de aandacht van de leerlingen d.m.v. een teken of liedje; -Na afloop gaan de leerlingen in de kring zitten; -De kastcontroleurs controleren de kasten; -De juf loopt een controlerondje en complimenteert de leerlingen die goed hebben opgeruimd; 	<ul style="list-style-type: none"> -Het werk wordt uitgedeeld door de klassendienst of de groepschef; -Het werk wordt op een centraal punt ingeleverd. -De leerkracht waarschuwt 5 minuten van te voren (“We gaan over 5 minuten opruimen”); -De leerkracht vraagt de aandacht van de leerlingen d.m.v. klappen en geeft de leerlingen een opdracht; -Na afloop gaan de leerlingen aan de eigen tafel zitten. -De leerkracht gebruikt het stilteteken om de kinderen, voor aanvang van de nieuwe les, stil te krijgen. 	<ul style="list-style-type: none"> -Het werk wordt uitgedeeld door de klassendienst of de groepschef; -Het werk wordt op een centraal punt ingeleverd. -De leerkracht waarschuwt 5 minuten van te voren (“We gaan over 5 minuten opruimen”); -De leerkracht vraagt de aandacht van de leerlingen d.m.v. klappen en geeft de leerlingen een opdracht; -Na afloop gaan de leerlingen aan de eigen tafel zitten. -De leerkracht gebruikt het stilteteken om de kinderen, voor aanvang van de nieuwe les, stil te krijgen.
<p>Werken op gang</p>	<ul style="list-style-type: none"> -De leerlingen praten op de gang met een fluister/liniaalstem; -Er mag een aantal leerlingen (in overleg) op de gang werken in de verschillende hoeken. -De klassendeur staat open als er leerlingen op de gang spelen. 	<ul style="list-style-type: none"> -De leerlingen praten op de gang met een fluister/liniaalstem; -Na 2 waarschuwingen (smileys) wordt een leerling teruggestuurd naar de klas. -De klassendeur staat zo veel mogelijk open als er leerlingen op de gang spelen of werken -De leerlingen mogen alleen met toestemming van de leerkracht op de gang werken. -Vanaf de trap tot aan de glazen gang zijn de kinderen stil. -Leerkracht staat, wanneer de leerlingen de jas pakken, in de deuropening; 	<ul style="list-style-type: none"> -De leerlingen praten op de gang met een fluister/liniaalstem; -Na 2 waarschuwingen (smileys) wordt een leerling teruggestuurd naar de klas. -De klassendeur staat zo veel mogelijk open als er leerlingen op de gang werken; -De leerlingen mogen alleen met toestemming van de leerkracht op de gang werken. -Vanaf de trap tot aan de glazen gang zijn de kinderen stil. - Leerkracht staat, wanneer de leerlingen de jas pakken, in de deuropening;

In de rij	<ul style="list-style-type: none"> - In de rij zijn de leerlingen stil -De leerlingen staan twee aan twee in de rij; -De klassendienst staat vooraan in de rij; -Soms staan de leerlingen in de brandrij (in opdracht van de leerkracht) -De leerkracht loopt vooraan in de rij en stopt, wanneer nodig, op vaste plekken. -tijdens het omkleden voor de gym zijn de lln stil. 	<ul style="list-style-type: none"> -In de rij zijn de leerlingen stil -De leerlingen staan twee aan twee in de rij; -De leerlingen gaan in de brandrij naar de gym. Terugweg mogen ze zelf kiezen naast wie ze staan. -Groep 3 loopt terug van de gym in de brandrij. -De leerkracht bewaakt het overzicht en zorgt dat de lln op vaste plekken (bij de bomen en de hoek) stoppen. -De kn van groep 3 en 4 zijn stil tijdens het omkleden voor en na de gym. Daarna zitten ze in een rij in het midden van het speellokaal en wachten ze stil tot de gymkr ze komt halen. 	<ul style="list-style-type: none"> -In de rij zijn de leerlingen stil -De leerlingen staan twee aan twee in de rij; -De leerlingen gaan in de brandrij naar de gym. Terugweg mogen ze zelf kiezen naast wie ze staan. - De leerkracht bewaakt het overzicht en zorgt dat de lln op vaste plekken (bij de bomen en de hoek) stoppen.
Afsluiting van de dag	<ul style="list-style-type: none"> -De dag wordt afgesloten in de kring; -De dag wordt altijd positief afgesloten (terug- en vooruitblik); -De NSO leerlingen lopen naar de afgesproken plek (gang); -De juf loopt met de andere leerlingen, in de rij, naar buiten en daar nemen zij afscheid; 	<ul style="list-style-type: none"> -De dag wordt altijd positief afgesloten (terug- en vooruitblik); -De leerkracht laat de leerlingen per groepje de jas pakken en staat in de deuropening; -De leerkracht en leerlingen nemen bij de klassendeur afscheid; -De kinderen zetten zelf de eigen stoel op tafel en de klassendienst veegt de klas. 	<ul style="list-style-type: none"> -De dag wordt altijd positief afgesloten (terug- en vooruitblik); -De leerkracht laat de leerlingen per groepje de jas pakken en staat in de deuropening; -De leerkracht en leerlingen nemen bij de klassendeur afscheid; -De kinderen zetten zelf de stoel op tafel en de klassendienst veegt de klas.
Diensten	<ul style="list-style-type: none"> -Klassendienst -Kast/gangdienst 	<ul style="list-style-type: none"> -Klassendienst -Computerdienst -Kast/gangdienst 	<ul style="list-style-type: none"> -Klassendienst met takenlijst (kasten, gang, planten, etc) -Computerdienst -groep 8 schoolbibliotheek

4. Basisafspraken en de Gouden weken

Aan het begin van een nieuw schooljaar en bij de start in januari wordt er in iedere groep extra aandacht besteed aan gedragsregels. Alle leerlingen van de school krijgen jaarlijks 'vier basisafspraken' aangeboden. Deze klassenregels c.q. schoolregels zijn voor iedereen van buiten te leren en verschaffen de kinderen veel duidelijkheid.

De vier *basisafspraken* waar het om gaat zijn:

1. Een afspraak over het respectvol omgaan met elkaar:
Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
2. Een afspraak voor het respectvol omgaan met materialen:
Alle materialen hebben een doel, kapot maken is niet cool!
3. Een afspraak voor het bewegen binnen en buiten de school:
De school is een wandelgebied en buiten hoeft dat lekker niet!
4. Een afspraak over het zelfstandig werken:
We helpen elkaar bewust, iemand die zelfstandig werkt, laten we met rust.

In het artikel "Drie regels is genoeg" (bijlage 1) kun je meer lezen over de basisafspraken.

Daarnaast zetten we de "Gouden weken" in. De beginweken van het schooljaar zijn goud waard om een basis te leggen voor een fijne sfeer in de klas. Als leraar speel je een essentiële rol bij de groepsvorming in deze eerste, belangrijke weken. Daar heb je de rest van het schooljaar profijt van. Na elke vakantie volgt een korte herhaling van deze gouden weken.

Groepsvorming bestaat uit vijf fasen die een groep in ongeveer zes weken doorloopt. Hierna zijn de rollen, normen en waarden grotendeels bepaald voor de rest van het jaar. In deze zes weken is de invloed van de leraar van groot belang. Na elke zomervakantie, bij elke nieuwe leraar, vindt er weer een nieuwe groepsvorming plaats. Ook gaandeweg het schooljaar kan er een nieuw groepsvormingsproces ontstaan, als er bijvoorbeeld nieuwe leerlingen komen.

De fasen zijn:

- Forming: oriënteren.
Leerlingen leren elkaar kennen, de groep zoekt naar veiligheid en structuur.
- Storming: presenteren.
De verhouding tussen leerlingen wordt duidelijker, wie is er een leider, wie een volger?
- Norming: normeren.
De regels, waarden en normen van de groep worden bepaald. Iedereen krijgt een eigen taak in de samenwerking.
- Performing: presteren.
De groep wordt een team en is klaar voor samenwerking. Er zijn ongeschreven regels waar iedereen zich aan houdt.
- Reforming: evalueren.
Het einde van het jaar of periode is in zicht. Dit afscheid geeft weer een nieuwe groepsdynamiek.

6. Anti-pest protocol

Op De Bonte Tol wordt een anti-pest protocol gehanteerd. [anti-pest protocol](#)

Jaarlijks wordt er een anti-pest coördinator en een vertrouwenspersoon voor leerlingen, vanuit het team, aangesteld.

Deze persoon brengt zichzelf aan het begin van het schooljaar en na de kerstvakantie onder de aandacht bij de leerlingen en ouders, zodat zij weten waar ze terecht kunnen wanneer dit nodig is.

7. Aanpak ongewenst gedrag

7.1 Beslisboom

Voor de aanpak van ongewenst gedrag werken we met een gedragsbeslisboom. Deze beslisboom geeft de leerkracht houvast bij het uitvoeren van interventies naar aanleiding van ongewenst gedrag in de klas. Zie bijlage 3

7.2 Stop-en-uit-de-klas-kaarten

Indien er sprake is van structureel ongewenst gedrag (zie beslisboom) wordt er op De Bonte Tol gewerkt met stop-en-uit-de-klaskaarten. Deze kaarten liggen bij de directie en kunnen dus echt uitgedeeld worden aan leerlingen.

De stop-en-uit-de-klaskaarten worden alleen ingezet voor individuele leerlingen bij wie een positieve benadering en andere maatregelen (bijv. time-out van 15 min.) buiten de klas werken, het inzetten van een beloningssysteem, het voeren van een leerling- en/of oudergesprek, het opstellen van gedragsdoelen, het opstellen van een contract enz.) niet werkt/werken en waardoor vervolgens de sfeer in de groep ernstig in het geding komt. Zie beslisboom ongewenst gedrag.

Het stop- en uit-de-klaskaartensysteem is een noodmaatregel, die vooraf gaat aan het protocol schorsing-en-verwijdering van SGH en mag alleen worden ingezet na goedkeuring van het zorgteam (de intern begeleider, Flex-coördinator en het MT).

De leerling die in aanmerking komt voor de stop en uit-de-klaskaarten wordt aangemeld bij het zorgteam. De leerkracht deelt tevens het volgende met het zorgteam:

- Het logboek;
- Gedragsdoelen en afspraken;
- Eventueel contract;
- Een overzicht van alle ondernomen acties.

Door het zorgteam wordt tijdens het zorgoverleg besproken of de stop- en uit-de-klaskaarten daadwerkelijk ingezet moeten worden. Wanneer dit het geval is, worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht(en) en de intern begeleider. Tijdens dit gesprek wordt uitleg gegeven over hoe het traject dat plaats gaat vinden eruit komt te zien. Tevens wordt er gesproken met de leerling, zodat deze ook weet wat er gaat gebeuren en waarom. Samen wordt gekeken in welke groep de leerling wordt geplaatst en hoelang de leerling in deze groep moet blijven. Na het gesprek gaat het traject van start. Van tevoren wordt vastgesteld hoelang dit traject gaat duren (ongeveer 8 weken).

Wanneer de leerkracht een stop-en-uit-de-klaskaart inzet, houdt dit in dat de leerling per direct in een andere groep wordt geplaatst.

De leerkracht brengt de directie en de intern begeleider hiervan op de hoogte.

Na het geven van een stop-en-uit-de-klaskaart wordt het voorval besproken met de leerling en geregistreerd (bijlage 2). Er worden afspraken gemaakt en de leerling beschrijft wat er is voorgevallen en waarom. De afspraken worden genoteerd op een formulier en dit formulier wordt ondertekend door de leerling. De ouders ontvangen een kopie van dit formulier, de leerkracht brengt het zorgteam op de hoogte en zet het formulier in het leerling dossier.

7.2 Noodmaatregel

Bij een zeer ernstige overtreding (verbaal of fysiek) waarbij de veiligheid van de medeleerlingen of de leerkracht in gevaar wordt gebracht, mag direct een stop-en-uit-de-klaskaart worden gegeven. De leerkracht brengt het zorgteam hier zo snel mogelijk van op de hoogte. De betrokken ouders worden dezelfde dag (zo nodig telefonisch) op de hoogte gesteld en worden uitgenodigd voor een gesprek.

7.3 Schorsing

Wanneer blijkt dat de kaarten het gewenste effect hebben gehad wordt het traject afgesloten met een evaluatiegesprek. Mogelijk wordt het stop- en uit-de-klaskaartensysteem later in het jaar nogmaals ingezet.

Blijft de leerling, na een aantal keren werken met het stop-en-uit-de-klas-kaartensysteem, onacceptabel gedrag vertonen dan treedt het schorsingsbeleid van de Scholengroep Holland (SGH) in werking. Dit schorsingsbeleid is te vinden op de website van SGH.

Bijlage 1: Drie regels is genoeg

Drie regels is genoeg

Uit: Praxisbulletin 1, september 2003

Achtergronden

Het zich niet aan de regels kunnen houden kan te maken hebben met 'Oppositional Defiant Disorder': Een gedragsstoornis, met *negativisme*, *vijandigheid* en *uitdagend gedrag* als basiskenmerken. Dat manifesteert zich onder andere in het zich niet aan de regels kunnen houden, ongehoorzaam zijn of uitgestelde gehoorzaamheid. Het gaat niet altijd om *individuele kinderen met specifieke problemen*. Het zich niet aan de regels kunnen houden kan ook te maken hebben met kenmerken van de *thuissituatie* van een kind, waarin het niet geleerd heeft zich aan regels te houden. Soms kijkt een kleuter die groep 1 binnenkomt, vreemd op als de leerkracht zegt: 'Dat mag niet.' Dat is deze kleuter niet gewend. *Verwennen* en *gedogen* maken het de leerkracht ook niet makkelijk.

We weten uit ervaring echter ook dat een *te afwachtend en inconsequent optreden van leerkrachten* een grote rol speelt. Als je op de gang niet mag rennen en als kinderen dat tóch doen, dan mag de leerkracht het kind gerust weer terugsturen naar het begin van de gang en het de binnenkomst laten herhalen. Sommigen vinden dat soms moeilijk en willen liever niet door kinderen, collega's en ouders als 'streng' bestempeld worden. En zo sluipt een sfeer van gedogen en onduidelijkheid de school binnen.

Opzet

Het uitgangspunt in dit artikel is dat men op een basisschool slechts *drie klassenregels c.q. schoolregels* nodig heeft en dat die duidelijkheid veel kinderen kan helpen zich beter aan de *basisregels* te houden.

Op de Bonte Tol hanteren we 4 basisregels

Drie basisregels

De vier *basisregels* waar het om gaat, zijn:

Regel 1: een regel voor het respectvol omgaan met elkaar

Voor groot en klein zullen we aardig zijn.

Regel 2: een regel voor het respectvol omgaan met materialen

Alle materialen hebben een doel, kapot maken is niet cool.

Regel 3: een regel voor het bewegen binnen en buiten de school

De school is van binnen een wandelgebied en buiten hoeft dat lekker niet.

Regel 4: een regel voor het samenwerken en rustig kunnen werken

We helpen elkaar bewust, iemand die zelfstandig werkt laten we met rust.

Visualisatie

In het bovenstaande werden de vier regels weergegeven met behulp van rijmpjes. Dat is meer iets voor jonge kinderen. Bij oudere kinderen kun je volstaan met een *basiszin*. Belangrijk is dat de regels in de zin van een *gebod* zijn geformuleerd en niet in termen van een *verbod*!

Het uitgangspunt is echter dat in de hele school deze vier regels centraal staan. Dat wil zeggen dat je er in groep 1 mee begint en dat de regels ieder jaar aan het begin van het schooljaar (en nóg een keer na de kerstvakantie) uitgebreid besproken en uitgelegd worden.

Elke klas heeft hier een poster van in het lokaal hangen.

Invoering

Als de basisregels in het team zijn geformuleerd, is het aan te bevelen om die zo spoedig mogelijk na de zomervakantie te introduceren.

Invoeringssuggestie.

Neem voor iedere regel een week. Introduceer de regel en praat er ieder dagdeel vijf minuten over.

Het ophangen aan de kapstokken

Na het introduceren van de regels is het aan te bevelen om alle gebeurtenissen die plaatsvinden en die met de vier basisregels te maken hebben aan deze regels op te hangen.

Het liefst ook *letterlijk*! Je moet dan bij een bepaalde gebeurtenis de kinderen vragen bij welke van de vier basisregels die gebeurtenis hoort.

Eventueel kun je de vier basisregels op een prikbord plakken en daaronder de bijbehorende gebeurtenissen op kaartjes noteren.

Individuele aanscherping

Persoonlijke kaart

Als je zo de regels hebt ingeleid en de kinderen hebt laten zien dat je de gebeurtenissen aan een van de vier basisregels kunt ophangen, dan zullen er toch nog altijd kinderen zijn die moeite blijven houden met die regels. In dat geval is er een *individuele aanpak* nodig. Daarbij neem je een A4-tje en maak je een *persoonlijke kaart* voor het kind.

Op die kaart zet je de afbeeldingen van de vier basisregels. Bij oudere kinderen kan worden volstaan met alleen de schoolregels op te nemen in basiszinnen.

Onder de afbeeldingen (of basiszinnen) worden de concrete dingen genoteerd die het kind deed. Je mag in dit geval wél het ongewenste gedrag noteren, omdat het anders niet tot het kind doordringt. Formuleer één en ander steeds direct achter elkaar. En formuleer alles in de ik-vorm. Dus doe het als volgt: “Ik trapte op de pen van Carla, maar ik moet juist zorgvuldig met de materialen omgaan.”

Straffen mag

Soms is het zich niet aan de regels houden zó hardnekkig dat je moet overgaan tot *straffen*. Als anderen last van het kind hebben, moet je de grenzen stellen en een straf geven.

Gewenst gedrag belonen

Het spreekt vanzelf dat je het kind (of de groep) prijst en/of beloont als het kind (of de groep) het goed doet. Vergeet dus niet om gewenst gedrag te belonen!

Herinneren

Laat het kind met problemen op dit gebied iedere dag even bij je komen en uit het hoofd de drie regels opzeggen.

Veel succes.

Bijlage 2: Registratieformulier stop-en-uit-de-klas kaart

Datum	
<i>Naam leerling, groep en handtekening</i>	
<i>Wat is er gebeurd? Waarom?</i>	
<i>Dit wil ik de volgende keer anders doen:</i>	
<i>Ik heb hulp nodig bij/met/van:</i>	
Naam leerkracht, groep en handtekening	
Aanleiding en motivatie leerkracht	
<i>Gezamenlijke nieuwe afspraken</i>	
Besproken met leerling dd. (en ouders op de hoogte gebracht)	
Handtekening voor akkoord (lid zorgteam)	

Bijlage 3: Definities en beslisboom ongewenst gedrag

Definities ongewenst gedrag

Dwars en opstandig gedrag:

- zich verzetten
- weigeren te voldoen aan regels of verzoeken
- ruziemaken
- respectloos zijn

Prikkelbaar, boos of woedend:

- lichtgeraakt of snel geërgerd zijn
- boos zijn
- driftig zijn

Anderen ergeren:

- anderen met opzet ergeren
- anderen de schuld geven van eigen fouten

Antisociaal gedrag:

- liegen
- materialen opzettelijk vernielen
- materialen wegnemen
- het schoolterrein verlaten
- seksueel gedrag
- ernstig overtreden van afspraken/regels
- schelden of kwetsende uitspraken doen

Agressief gedrag:

- vechten (schoppen, slaan, bijten, krabben, spugen)
- pesten
- bedreigen

Beslisboom ongewenst gedrag

Deze beslisboom geeft de leerkracht, leerling en ouders houvast bij het uitvoeren van interventies naar aanleiding van ongewenst gedrag in de klas en in de school.

De leerling vertoont ongewenst gedrag			
Waakzaam	Zorgelijk	Ernstig	Zeer ernstig
Zich verzetten Ruziemaken Lichtgeraakt of snel geërgerd zijn Boos zijn Anderen <u>met opzet</u> ergeren	Weigeren te voldoen aan regels/verzoeken Respectloos zijn Driftig zijn Anderen de schuld geven van eigen fouten Liegen	Ernstig overtreden van afspraken/regels Schelden of kwetsende uitspraken doen Materialen wegnemen Liegen en daarbij anderen in de problemen brengen	Bedreigen Pesten Seksueel gedrag Vechten (schoppen, slaan, bijten, krabben, spugen) Materialen opzettelijk vernielen Het schoolterrein verlaten
<u>Actie leerkracht:</u> In gesprek met de leerling. Max 3x per dag, daarna naar oranje.	<u>Actie leerkracht:</u> Time-out max 15 min. In gesprek met de leerling. Max 3x per dag, daarna naar rood.	<u>Actie leerkracht:</u> Time-out. Melding bij zorgteam. Stop-en-uit-de-klas-kaart (andere groep). Bij de tweede waarschuwing direct naar huis.	<u>Actie leerkracht:</u> Time-out. Schakel zorgteam in. Stop-en-uit-de-klas-kaart (andere groep/directie) Ouders worden direct gebeld voor een gesprek met directie/zorgteam.